

Finanční analytický úřad

✉: pošt. přihrádka 675, Jindřišská 14, 111 21 Praha 1, dat. schránka: egi8zyh
☎: +420 257 044 501; fax: +420 257 044 502

V Praze dne 27. 3. 2020

Stanovisko Finančního analytického úřadu k plnění některých povinností, vyplývajících z AML zákona, v době nouzového stavu¹

Nouzový stav vyhlášený v České republice v souvislosti s šířením nemoci COVID-19 není v žádném případě důvodem pro zmírnění či dokonce k rezignaci na plnění povinností, vyplývajících ze zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „AML zákon“). Současná legislativa, a to jak AML zákon, tak ani ústavní zákon o bezpečnosti České republiky či krizový zákon, které upravují podmínky fungování nouzového režimu, takový postup neumožňují. Je tedy nezbytné, aby povinné osoby nadále dodržovaly zejména zákonnou povinnost identifikace a kontroly klienta a s ohledem na stále trvajících rizika ML/TF tak činily možná s ještě větší obezřetností.

Jsme si vědomi toho, že plnění některých z těchto povinností, zejména např. identifikace klienta za fyzické přítomnosti, může být za současné situace obtížnější a vyžaduje odlišný přístup než za běžného režimu. Nicméně je třeba si uvědomit, že současná situace nemůže umožňovat snižování úrovně aplikace AML/TF opatření a vést tak ke zneužívání finančního systému k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorismu za tohoto výjimečného stavu, jelikož jde o bezpečnost integrity finančního systému České republiky, jejíž narušení by mělo dopady do bezpečnosti České republiky jako celku, jež by byly právě s ohledem na nouzový stav zvláště závažné.

Stávající znění AML zákona umožňuje všem povinným osobám různé způsoby neosobní identifikace, které se mezi sebou liší mírou rizikovosti a které lze v současné době využívat přednostně, aby byl co nejlépe naplněn účel příslušných usnesení vlády. Pokud je prováděna identifikace za fyzické přítomnosti klienta, je nezbytné pro její řádné provedení, konkrétně pro ověření shody podoby s vyobrazením v průkazu totožnosti, aby příslušný pracovník povinné osoby viděl celý obličej identifikovaného, to znamená bez roušky. Pokud dojde k jejímu sejmutí pouze na nezbytně krátkou dobu (pár vteřin), při současném dodržení pravidel jako je zejména dostatečný vzájemný odstup, je tento postup podle našeho názoru proporcionálním řešením, vyvažujícím zájem na ochraně občanů a dodržování zákonných povinností ze strany povinných osob, a zároveň nebude porušením příslušného usnesení vlády².

¹ Vyhlášený usnesením vlády České republiky ze dne 12. března 2020 č. 194, v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů, pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území České republiky

² Usnesení vlády České republiky ze dne 18. března 2020 č. 247 o přijetí krizového opatření.

Jsme si vědomi stanoviska Ministerstva vnitra, týkajícího se posuzování prokazování totožnosti fyzické osoby občanským průkazem, cestovním pasem a řidičským průkazem v době nouzového stavu. Pokud jde o jeho vztah k plnění povinnosti identifikace ve smyslu § 7 AML zákona, je žádoucí, aby tato identifikace byla primárně provedena na základě některého výše uvedeného dokladu totožnosti, který je platný (např. i v případě občana ČR s občanským průkazem po době platnosti by měla být jeho identifikace provedena na základě platného cestovního dokladu či řidičského průkazu). Vyhlášení nouzového stavu, ani výše uvedené doporučující stanovisko MV, není právním důvodem pro neúčinnost příslušných ustanovení AML zákona. Pokud se klient prokáže povinné osobě dokladem, jehož platnost vypršela v době nouzového stavu a nemá jiný platný doklad, který by mohl být použit k identifikaci, je na povinné osobě, aby zvážila rizika, která pro ni uzavření obchodu či obchodního vztahu s tímto klientem představuje. V případě, že se povinná osoba rozhodne v této výjimečné situaci akceptovat i neplatný doklad klienta, pak by měl být tento klient, až do doby, než povinné osobě předloží platný doklad totožnosti, kategorizován jako rizikový klient, a to ve stanovené lhůtě po ukončení nouzového stavu. Na tuto skutečnost by měl být klient povinnou osobou upozorněn.

Velký důraz je nutné ze strany povinných osob klást na to, aby i v době nouzového stavu nadále zajišťovaly efektivní monitorování transakcí. Nezbytným předpokladem je přizpůsobit se současné situaci, urychleně identifikovat nová rizika a adekvátně na ně reagovat. K problematice specifických rizik podrobněji ve stanovisku FAÚ „Identifikace nových AML/TF rizik v reakci na situaci spojenou s šířením nemoci COVID-19“ ze dne 27. 3. 2020.

Ing. Libor Kazda
ředitel